

Erikoiskirjastojen ja tietopalvelujen neuvoston kokous 3/2020

Aika: 25.5. klo 13-15

Paikka: Etäyhteydellä (Adobe Connect)

Paikalla: Tiina Helamaa, siht. (Valtioneuvoston kanslia), Katja Hilska-Keinänen (Suomen ympäristökeskus), Heli Kautonen, pj. (Suomalaisen Kirjallisuuden Seura), Katri Koivunen (Lastensuojelun keskusliitto), Hannu Kylkissalo (RSKK/Kriminologinen kirjasto), Maija Maronen (Tilastokeskus), Johanna Vesterinen (Varastokirjasto), Pirjo Vuorio (Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos) paikalla klo 14.00 alkaen

PÖYTÄKIRJA

1. Poikkeusajan ratkaisuja erikoiskirjastoissa

Käytiin kuulumiskierros. Miten töitä on järjestelty tai onko järjestelty uudelleen koronakevään aikana.

Varastokirjasto on toiminut normaalisti ja henkilöstö on ollut lähitöissä, koska tilat sallivat sen hyvin. Painettujen aineistojen tilausmäärät ovat olleet vähäisempiä mutta skannattujen artikkeleiden määrä on kasvanut. Kirjastossa on siirrytty kesän aukioloaikoihin jo maaliskuussa ja jatketaan näin elokuun loppuun. Yhdistämisestä Kansalliskirjastoon ei ole mitään uutta tietoa. Toukokuun loppuun mennessä odotetaan jonkinlaista lisätietoa; joko päätöstä tai tietoa päätöksen siirtymisestä.

Suomen ympäristökeskuksen palvelut ovat pysyneet lähes normaaleina, ainoastaan joihinkin varastossa oleviin aineistoihin ei ole päästy aivan normaalisti. Etätyöt ja sitä kautta siirtymisten vähentyminen on lisännyt tehokkuutta.

Lastensuojelun keskusliiton fyysiset kirjastopalvelut on suljettu lähes kokonaan asiakkailta, koska henkilökunta on siirtynyt etätöihin. Tietopyyntöjen määrä sekä sisäisiltä että ulkoisilta asiakkailta on lisääntynyt.

Tilastokeskuksen henkilökunta on etätöissä ja suositus on jatkaa etätöitä kesän yli. Kirjasto suljettiin asiakkailta maaliskuun puolivälissä. Toukokuussa aloitettiin lainaaminen uudelleen sopimuksen mukaan. E-aineistojen käyttö lisääntynyt jonkin verran. Tietopalvelu puhelimitse, sähköpostitse ja chatin kautta on toiminut normaalisti koko ajan. Tietoa koronaviruksesta on tuotettu tietopalvelun toimesta mm. [Libguidesiin](#).

Valtioneuvoston tietotuki on toiminut lähes normaalisti. Osa yksikön henkilöstöstä on ollut sijoitettuna muihin yksiköihin väliaikaisesti. Etätöitä suositetaan mutta lähitöihinkin saa tulla, ja niitä onkin tehty vuorotellen tarpeen mukaan. Opastuksia on pidetty verkossa ja niiden osuutta tullaan varmaan jatkossa myös lisäämään.

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus on ollut kiinni. Kirjasto avataan asiakkaille ennen kesätaukoa 9.-11.6. sekä 15.-17.6. Kirjasto on avoinna elokuussa tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin klo 9-15. Syyskuussa palataan normaaleihin aukioloaikoihin. Kirjaston avaaminen on tuottanut hieman haasteita, koska koulutuskeskus vahtimestaripalveluineen on kiinni. Verkkokirjapalvelu Ellibs on lisännyt suosiotaan ja sitä ollaan viemässä myös vankiloihin.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjastopalvelut menivät kiinni maaliskuun puolivälissä. Kun valtioneuvoston päätös tuli, että kirjastot avataan, niin vähitellen on avattu jälleen palveluja. Noutopalvelu oli toiminnassa ulkopuolisille asiakkaille jo toukokuussa. Asiakaspalvelupaikoille tulossa pleksit, jotta lähipalvelua voidaan avata enemmän.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksessa on käynnissä organisaatiouudistus. Palvelut ovat toimineet korona-aikaan normaalisti, vaikka vielä entistäkin enemmän on työskennelty etänä. Tarpeen mukaan on käyty konttorilla hoitamassa asioita.

Yleisesti Suomessa kysyntä kaukopalvelulle on ollut kevään aikana suurta, vaikka esimerkiksi osa korkeakoulukirjastojen kaukopalveluista on ollut kiinni. Liberin mukaan avointen aineistojen tarve on ollut suurempi ja aineistojen avaamiseen onkin syytä kiinnittää huomiota. Signumiin on tulossa juttu siitä, miten tieteelliset kirjastot ovat toimineet kriisin aikana.

2. Syyskokous

- Syyskokous pidetään **3.12.** iltapäivällä SKS:n tiloissa Hallituskadulla.
- Keskusteltiin ohjelmasta. Teemana poikkeusolot ja miten niistä selvitään/selvittiin.
- Ohjelmaideoita:
 - Mihin tietoasiantuntijoiden työpanosta on tarvittu keväällä, miten ihmiset reagoivat kriisiin.
 - Kansalliskirjaston puheenvuoro; millä tavoin kansalliskirjasto edistää avoimuutta (Pj. kysyy puhujaa, aihe voi myös muuttua/tarkentua).
 - Strategian esittely.
 - Kyselyn/kyselyiden tuloksia
- Palataan aiheisiin vielä tarkemmin. Voitaisiin esimerkiksi kysyä, olisiko verkoston jäsenillä kiinnostusta esitellä omaa ”korona-arkeaan”

3. Kirjastojärjestelmäkyselyn tilanne

- Heli Kautonen esitteli verkoston jäsenille lähetetyn kyselyn tuloksia. Vastauksia saatiin 28 kappaletta eli noin 40 prosentti verkoston jäsenistä vastasi kyselyyn. Kansallinen yhteistyö koetaan tärkeäksi ja yli puolet jättikin yhteystietonsa mahdollista jatkoyhteydenottoa varten.
- Pohdittiin, miten saataisiin yhteistyö toimimaan, koska kiinnostusta yhteistyöhän on, mutta se usein lopahtaa ilman aktiivista vetäjää. Yhteistyö liittyy myös uuden strategian valmisteluun.
- Todettiin, että kyselyn tekeminen onnistuu melko helposti ja voidaan jatkossakin tehdä lyhyitä kyselyjä verkostolle. Seuraavaksi ehkä jotain koronaan liittyen.

4. Työryhmät ja edustukset

Työryhmäkuulumisia

- Tiina Helamaa kertoi, että Kirjastot.fi -koordinaatioryhmän jäseniä on pyydetty mukaan testaamaan kirjastot.fi-sivun uusia ulkoasuluonnoksia.

- Heli Kautonen on jakanut jo aiemmin Finnan konsortiorryhmän kuulumisia mm. erikoiskirjastojen verkoston [Facebook](#)-ryhmään.
- Katri Koivunen kertoi, että Tiedonhallinnan ohjausryhmän toiminta tulee odotettavasti ensi vuonna muuttumaan ja ehkä kokoonpanokin. Tällä hetkellä ongelmallista tiedonhallinnan ohjausryhmän osalta on lyhyt aika ottaa kantaa ja kerätä tietoa kentältä ohjausryhmän toivomiin asioihin. Tästä on keskusteltu useammassa kokouksessa ja toivottavasti nyt tullaan kehittämään uusia muotoja ja uudenlaista otetta toimintaan, jotta se olisi enemmän aktiivista osallistumista kehittämiseen.

Katsaus vuoden konferensseihin ja tapahtumiin

- [NordILL-konferenssi](#) etsii uutta ajankohtaa. -> siirtyy vuoteen 2021.
- [LIBER](#)-konferenssi pidetään kokonaan verkossa ja se on kaikille avoin. [Ohjelma](#) on julkaistu ja ilmoittautuminen on avoinna.
- [World Library and Information Congress](#) (IFLA WLIC) on peruttu tältä vuodelta.
- [Kirjastonjohtajien neuvottelupäivät](#) (KINE) on siirretty ensi vuoteen.

5. Muuta

- Lausunto standardiehdotukseen ISO/DIS 690, "Information and documentation – Guidelines for bibliographic references and citations to information resources" toimitettu 26.4.
- Neuvoston sihteerille oli tullut kysymys kirjastojärjestelmien saavutettavuudesta ja keskusteltiin aiheesta. Todettiin, että Celialla on varmasti tietoa asiasta ja sieltä saa muutenkin parhaat neuvot saavutettavuuteen liittyen. Tiedoksi [saavutettavasti.fi](#)-sivusto.
- Tiedoksi, että Tekijänoikeuden tietokeskus muuttaa kesällä 2020 Kampin Huipusta Siltasaareen. Uusi osoite on Pitkänsillanranta 3B, 00530 Helsinki. Samalla Tekijänoikeuden tietokeskus vaihtaa nimensä Tekijänoikeuden erikoiskirjastoksi.

6. Seuraava kokous ja työpaja

27.8. klo 13-15 kokous, jonka jälkeen työpaja. Etänä Zoomilla tai tarvittaessa AdobeConnectilla

7. Kokouksen päättäminen

Päätettiin kokous klo 14.30 ja jatkettiin verkoston uuden strategian parissa.